

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

11. september 2014*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 2000/31/EÜ — Kohaldamisala — Au teotamist käsitlev kohtuvaidlus

Kohtuasjas C-291/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Eparchiako Dikastirio Lefkosias (Küpros) 27. märtsi 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 27. mail 2013, menetluses

Sotiris Papasavvas

versus

O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd,

Takis Kounnafi,

Giorgos Sertis,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud J.-C. Bonichot (ettekandja) ja A. Arabadjiev

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Papasavvas, esindaja: *dikigoros* Ch. Christaki,
- O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd, esindaja: *dikigoros* L. Paschalidis,
- Küprose valitsus, esindaja: K. Lykourgos,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,
- Euroopa Komisjon, esindajad: H. Tserepa-Lacombe ja F. Wilman,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399).
- 2 Eelotsusetaotlus esitati S. Papasavvase ning O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd, T. Kounnafi ja G. Sertise vahelises kohtuvaidluses niisuguse kahju hüvitamise nõude üle, mida S. Papasavvas väidetavalt kandis toimingute tõttu, mida käsitatakse au teotavana.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2000/31 põhjendus 17 on sõnastatud järgmiselt:

„Infoühiskonna teenuste määratlus [on juba] ühenduse õigusaktides [...] olemas [...]; see määratlus hõlmab kõiki elektrooniliste andmetöötlus- (kaasa arvatud digitaalne pakkimine) ja -salvestusseadmete abil eemalt [...] osutatavaid teenuseid, mille eest tavaliselt makstakse tasu [...].”

- 4 Direktiivi põhjenduses 18 on märgitud:

„[...] infoühiskonna teenused [...] laienevad, niivõrd kui need kujutavad endast majandustegevust, ka teenustele, mille eest nende saajad ei maksa, nagu näiteks teenused, mis pakuvad *on-line* infot või kommertstedaandeid või vahendeid, mis võimaldavad andmete otsimist, neile ligipääsu ja väljavõtteid neist; infoühiskonna teenuste hulka kuuluvad ka teenused, mis seisnevad teabe edastamises sidevõrgu kaudu, sidevõrgule juurdepääsu pakkumises või teenuse saaja antud teabe talletamises; [...]”

- 5 Selle direktiivi põhjenduse 22 kohaselt:

„Infoühiskonna teenuste järelevalve peaks toimuma tegevuse lähtekohas, et kindlustada avalike huviobjektide tõhus kaitse; [...] et tõhusalt tagada teenuste osutamise vabadus ning teenuseosutajate ja saajate õiguskindlus, peaks selliste infoühiskonna teenuste suhtes olema põhimõtteliselt kohaldatav teenuseosutaja asukoha järgse liikmesriigi õigus.”

- 6 Sama direktiivi põhjenduses 42 on öeldud:

„Erandid käesoleva artikliga kehtestatud vastutusest hõlmavad ainult neid juhtumeid, kui infoühiskonna teenuse osutaja tegevus piirdub kolmandate osapoolte pakutava teabe edastamiseks või ajutiseks talletamiseks vajaliku sidevõrgu käitamise ja sellele juurdepääsu võimaldamise tehnilise toiminguga, mille ainus eesmärk on side tõhustamine; see tegevus on üksnes tehnilise, automaatse ja passiivse iseloomuga, seega pole infoühiskonna teenuse osutajal edastatava või talletatava teabe kohta teadmisi ega kontrolli selle üle.”

7 Direktiivi 2000/31 põhjendus 43 on sõnastatud järgmiselt:

„Teenuseosutaja võib kasutada erandeid „pelga edastamise” või „vahemällu salvestamise” jaoks, kui ta ei ole mingil viisil seotud edastatava teabega; muu hulgas nõuab see, et ta ei muudaks edastatavat teavet; see nõue ei kehti edastamisaegete tehnilise iseloomuga toimingute kohta, sest need ei muuda edastatava teabe terviklikkust.”

8 Sama direktiivi artikkel 2 sätestab:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *infoühiskonna teenused* – teenused [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta] direktiivi 98/34/EÜ[, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337)], (muudetud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta] direktiiviga 98/48/EÜ [(EÜT 1998, L 217, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 8)) (edaspidi direktiiv 98/34”)] artikli 1 lõike 2 tähenduses;

b) *teenuseosutaja* – iga infoühiskonna teenust osutav füüsiline või juriidiline isik;

c) *püüasukohaga teenuseosutaja* — teenuseosutaja, kes oma püüasukohas määramatu aja jooksul tegelikult tegeleb majandustegevusega. Teenuse osutamiseks vajalike tehniliste vahendite ja tehnoloogiate olemasolu ja kasutamine ei määra veel teenuseosutaja püüasukohta;

[...]

h) *kooskõlastatud valdkond* – liikmesriikide õigussüsteemides ettenähtud nõuded, mis kehtivad infoühiskonna teenuste osutajate või infoühiskonna teenuste kohta vaatamata sellele, kas nõuded on üldise iseloomuga või konkreetselt nende jaoks kavandatud.

i) Kooskõlastatud valdkonda kuuluvad nõuded, mida teenuseosutaja peab täitma:

[...]

— infoühiskonna teenuse osutamisel, nagu nõuded teenuseosutaja käitumise, teenuse kvaliteedi või sisu kohta, sealhulgas reklaamile ja lepingutele esitatavad nõuded, või nõuded teenuseosutaja vastutuse kohta;

[...]”.

9 Direktiivi 2000/31 artiklis 3 „Siseturg” on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik tagab, et infoühiskonna teenused, mida pakub tema territooriumil asuv teenuseosutaja, vastavad kõnealuses liikmesriigis kehtivatele kooskõlastatud valdkonna küsimusi puudutavatele siseriiklikele õigusnormidele.

2. Liikmesriigid ei tohi kooskõlastatud valdkonda kuuluvatel põhjustel piirata teisest liikmesriigist pärit infoühiskonna teenuste osutamise vabadust.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata lisas nimetatud valdkondade suhtes.

4. Liikmesriigid võivad võtta meetmeid konkreetse infoühiskonna teenuse osas erandi tegemiseks lõikest 2, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) meetmed:

i) on vajalikud ühel järgmistest põhjustest:

— avalik kord [...]

[...]

— tarbijate [...] kaitse, [...]

ii) võetakse konkreetse infoühiskonna teenuse vastu, mis takistab punktis i nimetatud eesmärkide saavutamist või kujutab endast tõsist ohtu nende eesmärkide saavutamisele;

iii) on vastavuses nende eesmärkidega;

[...]”.

10 Direktiivi artiklid 12–14 kuuluvad selle direktiivi 4. jakku „Vahendajatest teenuseosutajate vastutus”.

11 Direktiivi 2000/31 artiklis 12 „Pelk edastamine” on sätestatud:

„1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe edastamises sidevõrgu kaudu või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises, tagavad liikmesriigid, et teenuseosutaja ei vastuta edastatava teabe eest tingimusel, et teenuseosutaja:

a) ei algata edastust;

b) ei vali edastuse saajat

ega

c) ei vali ega muuda edastuses sisalduvat teavet.

2. Edastamise ja juurdepääsu pakkumisega seotud toimingud lõikes 1 nimetatud tähenduses sisaldavad edastatava teabe automaatset, vahepealset ja ajutist talletamist, sedavõrd kui selle ainus eesmärk on edastamine sidevõrgu kaudu ja juhul, kui teavet ei talletata pikema kui edastamiseks põhjendatult vajaliku ajavahemiku vältel.

3. Käesolev artikkel ei mõjuta võimalust, et kohus või haldusasutus nõuab vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele teenuse osutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.”

12 Direktiivi 2000/31 artikkel 13 „Vahemällu salvestamine” sätestab:

„1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe edastamises sidevõrgu kaudu, tagavad liikmesriigid, et kui selle teenuse ainus eesmärk on teabe tõhusam edastamine teistele teenuse saajatele nende taotluse alusel, siis ei vastuta teenuseosutaja selle teabe automaatse, vahepealse ja ajutise talletamise eest järgmistel tingimustel:

a) teenuseosutaja ei muuda seda teavet;

b) teenuseosutaja järgib teabele juurdepääsu tingimusi;

- c) teenuseosutaja järgib neid teabe ajakohastamise eeskirju, mis on selles majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatavad;
- d) teenuseosutaja ei takista majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatava tehnoloogia seaduslikku kasutamist, et saada andmeid teabe kasutamise kohta;

ning

- e) teenuseosutaja kõrvaldab kiiresti talletatava teabe või tõkestab juurdepääsu sellele, kui ta saab teada fakti, et teave on edastuse algpunktis võrgust eemaldatud või juurdepääs sellele on tõkestatud või et kohus või haldusasutus on andnud korralduse see kõrvaldada või tõkestada.

2. Käesolev artikkel ei mõjuta võimalust, et kohus või haldusasutus nõuab vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele teenuse osutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.”

13 Direktiivi artiklis 14 „Teabe talletamine” on sätestatud:

„1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe talletamises, tagavad liikmesriigid, et teenuseosutaja ei vastuta teenuse saaja taotluse põhjal talletatava teabe eest järgmistel tingimustel:

- a) teenuseosutajal ei ole tegelikku teavet ebaseadusliku tegevuse või teabe kohta ja kahjutasunõuete osas ei tea ta fakte või asjaolusid, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või teave,

või

- b) sellisest asjaoludest teadlikuks saades kõrvaldab teenuseosutaja kiiresti teabe või tõkestab juurdepääsu sellele.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui teenuse saaja tegutseb teenuseosutaja alluvuses või järelevalve all.

3. Käesolev artikkel ei mõjuta kohtu või haldusasutuse võimalust nõuda vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele teenuse osutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist ega liikmesriikide võimalust kehtestada kord, kuidas teave kõrvaldada või juurdepääs sellele tõkestada.”

14 Direktiivi artikli 18 „Õiguskaitsevahendid” lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklike õigusaktide kohaselt kasutada olevad infoühiskonna teenuseid käsitlevad õiguskaitsevahendid võimaldaksid kiiresti võtta meetmeid, kaasa arvatud ajutisi meetmeid, et lõpetada iga väidetav rikkumine ja vältida asjaomaste huvide edasist kahjustamist.”

15 Direktiivi 98/34 artiklis 1 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- 2) *teenus* – infoühiskonna iga teenus ehk kõik vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest osutatavad teenused;

Selle määratluse puhul tähendab:

— „vahemaa tagant”, et teenust osutatakse ilma osapoolte üheaegse kohalolekuta,

- „elektroonilisel teel”, et teenus saadetakse lähtepunktist ja võetakse sihtkohas vastu elektrooniliste andmetöötlus- (sh pakkimisseadmete) ja säilitusseadmete abil ning seda saadetakse, edastatakse ja võetakse vastu täielikult juhtmete või raadio kaudu, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil,
- teenusesaaja isikliku taotluse alusel”, et teenust osutatakse andmeedastusena isikliku taotluse alusel.

Käesoleva määratluse alla mittekuuluvate teenuste näidisloend on toodud V lisas.

[...]”.

Küprose õigus

- 16 Kahju õigusvastane tekitamine au teotamisega on reguleeritud seaduse kahju õigusvastase tekitamise kohta peatüki 148 artiklites 17–25 [...].

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 17 S. Papasavvas esitas Eparchiako Dikastirio Lefkosias’ele 11. novembril 2010 kahju hüvitamise hagi meediaäriühingu O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd ning peatoimetaja T. Kounnafi ja ajalehe „O Fileleftheros” ajakirjaniku G. Sertise vastu toimingute tõttu, mida S. Papasavvas peab au teotamiseks.
- 18 S. Papasavvas nõuab, et talle hüvitataks kahju, mis talle põhjustati artiklitega, mis avaldati üleriigilise levikuga päevalehes „O Fileleftheros” 7. novembril 2010 ning internetis kahel saidil: [<http://www.philenews.com> ja <http://www.phileleftheros.com>]. Samuti palub ta siseriiklikul kohtul kohaldada esialgse õiguskaitse meetmeid, et keelata vaidlusaluste artiklite avaldamine.
- 19 Eparchiako Dikastirio Lefkosias on seisukohal, et tema menetluses oleva kohtuasja lahendamine sõltub osaliselt direktiivi 2000/31 tõlgendamisest.
- 20 Neil asjaoludel otsustas Eparchiako Dikastirio Lefkosias menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kuivõrd liikmesriikide õigusnormid au teotamise valdkonnas mõjutavad infoühiskonna teenuste elektroonilisel teel osutamise suutlikkust nii liikmesriigi tasandil kui ka EL-i piires, siis kas neid norme võib pidada direktiivi [2000/31] rakendamise mõttes infoühiskonna teenuste osutamise piiranguks?
  2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi [2000/31] artiklid 12–14, mis reguleerivad vastutust, on kohaldatavad ka eraõiguslike isikute vahelistes tsiviilõiguslikes küsimustes nagu tsiviilvastuse kohaldamine au teotamise korral või on need piiratud tsiviilvastutusega äritehingute/tarbijalepingute valdkonnas?
  3. Arvestades eesmärki, millest on kantud direktiivi [2000/31] artiklid 12–14, mis reguleerivad infoühiskonna teenuse osutajate vastutust, ning võttes arvesse asjaolu, et paljudes liikmesriikides on kohtumenetluse alustamine selle eelduseks, et esialgse õiguskaitse määрусega saaks kehtestada keelumeeime, mis jääb kehtima kuni menetluse lõpuni, siis millises ulatuses tuleneb neist sätetest individuaalseid õigusi, millele saab enese kaitseks tugineda tsiviilasjas esitatud hagi kontekstis või siis – kas need kujutavad endast seaduslikke takistusi niisuguse hagi esitamise teel?

4. Kas direktiivi [2000/31] artiklis 2 ja direktiivi [98/34] artikli 1 lõikes 2 sisalduvad mõisted „infoühiskonna teenus” ja „[infoühiskonna teenuse] osutaja” on kohaldatavad *on-line* teabeteenusele, mille eest ei tasu mitte otse teenuse saaja, vaid mille eest tasutakse kaudselt, veebisaidil ilmuva ärilise eesmärgiga reklaami kaudu?
5. Arvestades direktiivi [2000/31] artiklis 2 ja direktiivi [98/34] artikli 1 lõikes 2 sisalduva mõiste „[infoühiskonna teenuse] osutaja” määratlust, siis millises ulatuses on võimalik leida, et allpool loetletud juhtumid hõlmavad „pelka edastamist” või „vahemällu salvestamist” või siis „teabe talletamist” direktiivi [2000/31] artiklite 12–14 mõttes:
  - a) ajaleht, millel on tasuta ligipääsetav veebisait, millel avaldatakse trükitud ajalehe elektrooniline väljaanne kõigi seal ilmunud artiklite ja reklaamiga kas PDF-vormingus või muus analoogses elektroonilises vormingus;
  - b) vabalt ligipääsetav elektrooniline ajaleht, mille pakkuja saab tasu tänu veebisaidil ilmuvale reklaamile. Elektroonilises ajalehes avaldatud teave pärineb ajalehe töötajatelt ja/või sõltumatutelt ajakirjanikelt;
  - c) tasuline veebisait, mis pakub üht eelmistes punktides a ja b mainitud teenustest?”

Vastuvõetavus

- 21 S. Papasavvas väidab, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu.
- 22 Ta toob muu hulgas esile, et eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas selle „enneaegselt”, sest põhikohtuasja kostjad ei ole veel esitanud kostja vastust ja faktilised asjaolud ei ole veel tuvastatud. Ka ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtul tema menetluses oleva kohtuasja raames tõstatatud õigusküsimustest täit ülevaadet ja esitatud eelotsuse küsimused on oletuslikud.
- 23 S. Papasavvas on samuti seisukohal, et direktiiv 2000/31 ei ole põhikohtuasjaga seotud, sest see direktiiv puudutab üksnes teenuseosutajaid, mitte teenusesaajaid ning et vastused eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele ei ole kõnesoleva kohtuvaidluse lahendamiseks vajalikud.
- 24 Eelotsusetaotluses esitatud õigusliku ja faktilise raamistiku kirjeldus näib siiski piisav, et Euroopa Kohus saaks teha otsuse ja neljanda küsimusega palutaksegi just selgitada, kas direktiiv 2000/31 põhikohtuasjale laieneb või mitte.
- 25 Seega on eelotsusetaotlus vastuvõetav.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Neljanda küsimus

- 26 Neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et „infoühiskonna teenus” selle sätte mõttes hõlmab *on-line* teabeteenust, mille eest teenuseosutajale ei tasu mitte teenusesaaja, vaid mille eest ta saab tasu veebisaidil ilmuva ärilise eesmärgiga reklaami kaudu.
- 27 Sellega seoses olgu märgitud, et direktiivi 2000/31 artikli 2 punktis a on mõiste „infoühiskonna teenus” defineeritud viitega direktiivi 98/34 artikli 1 lõikele 2 kui kõik vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning „tavaliselt tasu eest” osutatavad teenused.

- 28 Mis puudutab küsimust, kas tasu peab maksma teenusesaaja ise, siis tuleb tõdeda, et niisugune tingimus on sõnaselgelt välistatud direktiivi 2000/31 põhjenduses 18, mida silmas pidades direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti a tõlgendada tuleb, ja milles on täpsustatud, et infoühiskonna teenused laienevad, niivõrd kuivõrd need kujutavad endast majandustegevust, ka „teenustele, mille eest nende saajad ei maksa nagu näiteks teenused, mis pakuvad *on-line* infot või kommertsteadaandeid”.
- 29 See tõlgendus vastab mõistele „teenused” ELTL artikli 57 mõttes, mis ei nõua samuti, et teenuse eest maksaks selle saaja (vt eelkõige kohtuotsus Bond van Adverteerders jt, 352/85, EU:C:1988:196, punkt 16).
- 30 Eeltoodud arvesse võttes tuleb vastata neljandale küsimusele, et direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et mõiste „infoühiskonna teenus” selle sätte mõttes hõlmab *on-line* teabeteenust, mille eest teenuseosutajale ei tasu mitte otse teenusesaaja, vaid mille eest ta saab tasu veebisaidil ilmuva ärilise eesmärgiga reklaami kaudu.

Esimene küsimus

- 31 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiiviga 2000/31 on vastuolus, kui infoühiskonna teenuse osutaja suhtes kohaldatakse au teotamise eest tsiviilvastutuse korda.
- 32 Vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikele 1 tagab iga liikmesriik, et infoühiskonna teenused, mida pakub tema territooriumil asuv teenuseosutaja, vastavad kõnealuses liikmesriigis kehtivatele kooskõlastatud valdkonna küsimusi puudutavatele siseriiklikele õigusnormidele, kusjuures see valdkond hõlmab – nagu nähtub direktiivi artikli 2 punktist h – teenuseosutaja tsiviilvastutuse korda.
- 33 Sellest tuleneb, et direktiiviga 2000/31 ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab au teotamise korral kohaldatava tsiviilvastutuse korra, mida rakendatakse tema territooriumil asuvate infoühiskonna teenuse osutajate suhtes.
- 34 Direktiivi 2000/31 artikli 3 lõige 2 näeb aga ette, et liikmesriigid ei tohi kooskõlastatud valdkonda kuuluvatel põhjustel piirata teisest liikmesriigist pärit infoühiskonna teenuste osutamise vabadust.
- 35 Kõnesoleval juhtumil tundub eelotsusetaotlusest nähtuvat, et põhikohtuasjas kõne all olevad teenused ei ole pärit muust liikmesriigist kui Küpros, vaid neid osutab viimati nimetatud liikmesriigis asuv teenuseosutaja. Kuna niisugusel juhtumil ei ole selle direktiivi artikli 3 lõige 2 kohaldatav, ei tule analüüsida tema võimalikku mõju.
- 36 Eelöeldust järeldub, et kuivõrd eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole täiendavaid täpsustusi esitanud, tuleb vastata esimesele küsimusele, et direktiiviga 2000/31 ei ole – niisuguses kohtuasjas nagu põhikohtuasi – vastuolus, kui au teotamise eest kohaldatakse tsiviilvastutuse korda.

Viies küsimus

- 37 Viienda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2000/31 artiklites 12–14 sätestatud tsiviilvastutuse piirangud on kohaldatavad meediaäriühingu suhtes, kellele kuulub veebisait, millel avaldatakse ajalehes töötavate ajakirjanike või sõltumatute ajakirjanike kokkupandud ajalehe elektrooniline versioon, kusjuures see äriühing saab tasu sellel saidil levitatava ärilise eesmärgiga reklaami eest saadavast tulust. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib samuti teada, kas vastus on sama, sõltumata sellest, kas ligipääs veebisaidile on tasuta või tasuline.
- 38 Direktiivi 2000/31 artiklid 12–14 käsitlevad juhtumeid, kus infoühiskonna teenuse osutaja tegeleb vastavalt kas pelga edastamise, vahemällu salvestamise või teabe talletamisega.

- 39 Nagu tuleneb selle direktiivi 4. jao pealkirjast, peavad teenuseosutaja toimimisviisid, mida need artiklid käsitlevad, piirduma „vahendajatest teenuseosutajatega”.
- 40 Lisaks nähtub direktiivi 2000/31 põhjendusest 42, et erandid selle direktiiviga kehtestatud vastutusest hõlmavad ainult neid juhtumeid, kui infoühiskonna teenuse osutaja tegevus on „üksnes tehnilise, automaatse ja passiivse iseloomuga”, mis tähendab, et sellel teenuseosutajal „ei ole [...] edastatava või talletatava teabe kohta teadmisi ega kontrolli selle üle” (vt kohtuotsus Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 113).
- 41 Euroopa Kohus järeldas eelnevast, et selleks, et kontrollida, kas teenuseosutaja vastutus võib olla direktiivi 2000/31 artikli 14 alusel piiratud, tuleb uurida, kas see teenuseosutaja täidab neutraalset rolli, nii et tema tegevus on üksnes tehnilist, automaatset ja passiivset laadi, viidates teadmiste puudumisele talletatava teabe kohta ja selle üle kontrolli puudumisele (vt selle kohta kohtuotsused Google France ja Google, EU:C:2010:159, punkt 114, ja L’Oréal jt, C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 113).
- 42 Euroopa Kohus leidis samuti, et üksnes asjaolu, et viitamisteenus on tasuline ja et teenuseosutaja määrab tasu tingimused, või asjaolu, et ta annab oma klientidele üldisi juhiseid, ei saa tingida seda, et teenuseosutaja suhtes ei saa kohaldada direktiiviga 2000/31 ette nähtud, vastutust puudutavaid erandeid (vt kohtuotsused Google France ja Google, EU:C:2010:159, punkt 116, ja L’Oréal jt, EU:C:2011:474, punkt 115).
- 43 Seevastu on oluline teenuseosutaja roll reklaamlingiga kaasneva reklaamsõnumi sõnastamisel ning märksõnade fikseerimisel ja valimisel (vt kohtuotsus Google France ja Google, EU:C:2010:159, punkt 118).
- 44 Kui teenuseosutaja osutab aga abi, mis seisneb müügipakkumiste esituse optimeerimises või nende edendamises, siis ei ole tema roll puudutatud kliendist müüja ja potentsiaalsete ostjate vahelises suhtes neutraalne, vaid ta tegutseb aktiivselt, mille tulemusel tal on teave nende pakketega seotud andmete kohta või kontroll nende üle (kohtuotsus L’Oréal jt, EU:C:2011:474, punkt 116).
- 45 Et meediaäriühing, mis avaldab oma veebisaidil ajalehe elektroonilist versiooni, on põhimõtteliselt teadlik selles avaldatavast teabest ja omab selle üle kontrolli, ei saa teda järelikult pidada „vahendajast teenuseosutajaks” direktiivi 2000/31 artiklite 12–14 mõttes, sõltumata sellest, kas ligipääs veebisaidile on tasuta või tasuline.
- 46 Eespool esitatud kaalutlusi arvestades tuleb vastata viiendale küsimusele, et direktiivi 2000/31 artiklites 12–14 sätestatud tsiviilvastutuse piirangud ei ole – sõltumata sellest, kas ligipääs veebisaidile on tasuta või tasuline – kohaldatavad meediaäriühingu suhtes – kellele kuulub veebisait, mille avaldatakse ajalehe elektroonilist versiooni, kusjuures see äriühing saab tasu sellel saidil levitatava ärilise eesmärgiga reklaami eest saadavast tulust –, kui see äriühing on teadlik saidil avaldatavast teabest ja omab selle üle kontrolli.

Teine küsimus

- 47 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2000/31 artiklites 12–14 sätestatud vastutuse piirangud võivad olla kohaldatavad eraõiguslike isikute vahelise kohtuvaidluse suhtes, mis käsitleb tsiviilvastutust au teotamise eest; see kohus vajab nimetatud küsimusele vastust, et ta saaks tõlgendada siseriiklikke õigusnorme kooskõlas selle direktiiviga.

- 48 Arvestades viiendale küsimusele antud vastust, mille kohaselt kõnealuseid teenuseosutajaid ei näi olevat võimalik käsitada vahendajast teenuseosutajatena direktiivi 2000/31 artiklite 12–14 mõttes, ei oleks kõnesolevale küsimusele tarvis vastata. Siiski, kuivõrd eelotsusetaotlusest ei selgu kindlalt, et viiendas küsimuses mainitud tingimused vastavad põhikohtuasjale, peab Euroopa Kohus asjakohaseks vastata kõnesolevale küsimusele.
- 49 Sellega seoses olgu märgitud, et direktiivi 2000/31 artikli 2 punktis b on mõiste „teenuseosutaja” defineeritud kui iga infoühiskonna teenust osutav füüsiline või juriidiline isik.
- 50 Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et kui neis artiklites sätestatud tingimused on täidetud, võivad direktiivi 2000/31 artiklites 12–14 sätestatud tsiviilvastutuse piirangud olla kohaldatavad eraõiguslike isikute vahelise kohtuvaidluse suhtes, mis käsitleb tsiviilvastutust au teotamise eest.

Kolmas küsimus

- 51 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2000/31 artikleid 12–14 tuleb tõlgendada nii, et need võimaldavad infoühiskonna teenuse osutajal vaielda vastu tema suhtes hagi esitamisele ja sellest tulenevalt ka tema suhtes esialgse õiguskaitse meetmete võtmisele siseriikliku kohtu poolt. Kui see nii ei ole, siis soovib see kohus teada, kas need artiklid tekitavad isiklike õigusi, millele kõnealune teenuseosutaja võib tugineda kui kaitsemeetmele niisuguses kohtuasjas, nagu on siin vaatluse all.
- 52 Nagu ka eespool võib siin asuda seisukohale, et käesolevale küsimusele ei ole tarvis vastata, sest põhikohtuasjas kõne all olevaid teenuseosutajaid ei näi olevat võimalik käsitada vahendajast teenuseosutajatena direktiivi 2000/31 artiklite 12–14 mõttes.
- 53 Siiski soovib Euroopa Kohus juhtida eelotsusetaotluse esitanud kohtu tähelepanu sellele, et oma eseme poolest ei käsitle need artiklid tingimusi, millel tsiviilvastutuse hagnosis niisuguste teenuseosutajate vastu esitada võib ja et kuivõrd liidu õiguses vastavad täpsustused puuduvad, jäävad need tingimused liikmesriikide ainupädevusse, piiramata võrdvärsuse ja tõhususe põhimõtete kohaldamist.
- 54 Mis puudutab küsimust, kas need artiklid tekitavad isiklike õigusi, millele teenuseosutaja võib tugineda kui kaitsemeetmele au teotamise eest tsiviilvastutuse kohaldamist nõudva hagi raames, siis olgu meenutatud, et seoses eraõiguslike isikute vaheliste kohtuasjadega nagu see, mis on kõne all põhikohtuasjas, on Euroopa Kohus järjepidevalt otsustanud, et direktiiv ei saa iseenesest tekitada eraõiguslikule isikule kohustusi ja et sellele ei saa niisugusena ka eraõigusliku isiku vastu tugineda (vt eelkõige kohtuotsused Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, punkt 48, ja Faccini Dori, C-91/92, EU:C:1994:292, punkt 20), piiramata siiski võimalust, et riigi vastu võidakse esitada riigivastutuse nõue, et saada hüvitist kahju eest, mida riik on põhjustanud talle süüks arvatava liidu õiguse rikkumisega (vt sellega seoses eelkõige kohtuotsus Francovich jt, C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428, punkt 35).
- 55 Alates direktiivi 2000/31 ülevõtmise tähtaja möödumisest peavad liikmesriikide siseriiklikus õiguses olema ette nähtud nendes artiklites sätestatud vastutuse piirangud.
- 56 Eeldusel, et neid piiranguid ei ole siiski siseriiklikku õigusesse üle võetud, peab liikmesriigi kohus nende tõlgendamisel lähtuma võimalikult suures ulatuses direktiivi sõnastusest ja eesmärgist, selleks et saavutada direktiivis ette nähtud tulemus ja järgida seega ELTL artikli 288 kolmandat lõiku (vt eelkõige kohtuotsused von Colson ja Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, punkt 26, ja Marleasing, C-106/89, EU:C:1990:395, punkt 8).
- 57 Seega tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2000/31 artiklid 12–14 ei võimalda infoühiskonna teenuse osutajal vaielda vastu tema suhtes tsiviilvastutuse kohaldamist nõudva hagi esitamisele ja sellest tulenevalt ka tema suhtes esialgse õiguskaitse meetmete võtmisele siseriikliku

kohtu poolt. Teenuseosutaja võib tugineda neis artiklites sätestatud vastutuse piirangutele kooskõlas need üle võtnud siseriiklike õigusnormidega või viimaste puudumisel kooskõlalise tõlgendamise kaudu. Küll aga ei saa direktiiv 2000/31 niisuguse kohtuvaidluse raames, nagu on kõne all, tekitada iseenesest eraõiguslikule isikule kohustusi ja seega ei saa sellele niisugusena ka selle isiku vastu tugineda.

Kohtukulud

- 58 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulused, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) artikli 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et mõiste „infoühiskonna teenus” selle sätte mõttes hõlmab *on-line* teabeteenust, mille eest teenuseosutajale ei tasu mitte otse teenusesaaja, vaid mille eest ta saab tasu veebisaidil ilmuva ärilise eesmärgiga reklaami kaudu.
2. Direktiiviga 2000/31 ei ole – niisuguses kohtuasjas nagu põhikohtuasi – vastuolus, kui au teotamise eest kohaldatakse tsiviilvastutuse korda.
3. Direktiivi 2000/31 artiklites 12–14 sätestatud tsiviilvastutuse piirangud ei ole – sõltumata sellest, kas ligipääs veebisaidile on tasuta või tasuline – kohaldatavad meediaäriühingu suhtes – kellele kuulub veebisait, millel avaldatakse ajalehe elektroonilist versiooni, kusjuures see äriühing saab tasu sellel saidil levitatava ärilise eesmärgiga reklaami eest –, kui see äriühing on teadlik saidil avaldatavast teabest ja omab selle üle kontrolli.
4. Kui neis artiklites sätestatud tingimused on täidetud, võivad direktiivi 2000/31 artiklites 12–14 sätestatud vastutuse piirangud olla kohaldatavad eraõiguslike isikute vahelise kohtuvaidluse suhtes, mis käsitleb tsiviilvastutust au teotamise eest.
5. Direktiivi 2000/31 artiklid 12–14 ei võimalda infoühiskonna teenuse osutajal vaielda vastu tema suhtes tsiviilvastutuse kohaldamist nõudva hagi esitamisele ja sellest tulenevalt ka tema suhtes esialgse õiguskaitse meetmete võtmisele siseriikliku kohtu poolt. Teenuseosutaja võib tugineda neis artiklites sätestatud vastutuse piirangutele kooskõlas need üle võtnud siseriiklike õigusnormidega või viimaste puudumisel kooskõlalise tõlgendamise kaudu. Küll aga ei saa direktiiv 2000/31 niisuguse kohtuvaidluse raames, nagu on kõne all, tekitada iseenesest eraõiguslikule isikule kohustusi ja seega ei saa sellele niisugusena ka selle isiku vastu tugineda.

Allkirjad